

ჩავალის ფუნქციების მონიტორინგი და პირველი ნიშის მართვასთან მიმდინარე გვარითი მოვლენების მართვა

2015

ტურისტულობის მართვის კრიტიკოლი №5

USAID
ეროვნული სალესიანი

ტურისტულობის
პროცეციის
პროექტი

50URC
years

UNIVERSITY RESEARCH CO., LLC
საქართველოს
ფიზიკურთა და პულმონოლოგთა
ასოციაცია

რეგულარული ტურისტულობის მკურნალობის მონიტორინგი და პირველი რიგის მაღისამართი გამოცვეული გვარლითი მოვლენის მართვა

პროცედურები

1. პროცედურების დასახელება

რეგულარული ტურისტულობის მკურნალობის მონიტორინგი და გვერდითი მოვლენების მართვა

2. პროცედურით მოხული კლიენტი მფლობელების და ჩართვები

Nº	დასახელება	ქოდი
1.	ფილტვის ტურისტულობი	A15 – A16
2.	ფილტვებარება ტურისტულობი	A17 – A19
3.	ტურისტულობის გაძლიერების დაგნოსტიკა	MB.1- MB.2 - MB.19
4.	პირველი რიგის ტურისტისადმი მაღისამართი გამოცვეული გვარლითი მოვლენის მართვა	კოდი დამოკიდებულია განვითარებული გვარლითი მოვლენის ტიპზე

რეგულარული ტურნულობის მართვალობის მონიტორინგი და
აირველი რიჩის მიღიკამენით გამოწვეული გვერდითი მოვლენის მართვა

3. პროტოკოლის შემუშავების მათოლოლოგია

პროტოკოლი შემუშავებულია 2015 წლის ტუბერკულოზის მართვის კლინიკური პრაქტიკის ეროვნული გადამდებრივი საფუძველზე.

4. პროტოკოლის მიზანი

პროტოკოლის მიზანი რეგულარული ტუბერკულოზის მკურნალობის მონიტორინგის და გვერდითი მოვლენების განვითარების შემთხვევაში მათი მართვის გაუმჯობესებაა.

5. სამიზნო პრინციპი

პროტოკოლის რეკომენდაციები ეხება რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ მოზრდილ პაციენტებს.

6. ვისთვის არის განეუთვილი პროტოკოლი

პროტოკოლი სპეციალისტის პროფესიული კომპეტენციის ფარგლებში განკუთვნილია ფთიზიატრების, პულმონოლოგების, ინფექციონისტების, თერაპევტებისა და ოჯახის ექიმებისთვის.

ამასთანავე, განვითარებული გვერდითი მოვლენის ტიპიდან გამომდინარე, შესაძლოა საჭირო გახდეს სხვადასხვა ვიწრო სპეციალობის ექიმის კონსულტაცია და ჩართვა.

7. სამედიცინო დანართულებაში პროტოკოლის გამოყენების პირობები

პროტოკოლის რეკომენდაციები მოიცავს სპეციალიზებული ფთიზიატრიული სამსახურისა და პირ-ველადი ჯანდაცვის დაწესებულებებს, იმის გათვალისწინებით, სად მიმდინარეობს რეგულარული ტუბერკულოზის მკურნალობის მონიტორინგი და პირველი რიგის მედიკამენტებით გამოწვეული გვერდითი მოვლენების მართვა — სტაციონარულ თუ ამბულატორიულ ქსელში, ცენტრალურ თუ რეგიონულ დონეზე.

8. რეკომენდაციები

ტუბერკულოზის მკურნალობის მიმდინარეობის შესაფასებლად აუცილებელია, ყველა პაციენტის მკურნალობაზე განხორციელდეს ბაქტერიოლოგიური და კლინიკური მონიტორინგი, რომელიც ხელს უწყობს მკურნალობის დასრულებას და იძლევა ტუბესანინაალმდეგო მედიკამენტებით გამოწვეული გვერდითი მოვლენების გამოვლენისა და მართვის შესაძლებლობას.

8.1. რეკომენდაციები რეგულარული ტუბერკულოზის მონიტორინგისთვის

რეგულარული ტუბერკულოზის კლინიკური მონიტორინგი გულისხმობს ტუბერკულოზისთვის დამახასიათებელი სიმპტომებისა და ნიშნების მიხედვით პაციენტის კლინიკური მდგომარეობის დინამიკის შეფასებას, გვერდითი მოვლენების განვითარების შემთხვევაში — მათ დროულ გამოვლენასა და ადეკვატურ მართვას.

► რენტგენოგრაფიული გამოკვლევების ჩატარება პაციენტის მდგომარეობის მონიტორინგის მიზნით რეკომენდებული არ არის.

- ინტენსიური ფაზის ბოლოს მგბ(-) შემთხვევაში შემდგომი ბაქტერიოსკოპიული მონიტორინგი უნდა ჩატარდეს N1 სქემის მიხედვით;
- ინტენსიური ფაზის ბოლოს მგბ(+) შემთხვევაში შემდგომი ბაქტერიოსკოპიული მონიტორინგი უნდა ჩატარდეს N2 სქემის მიხედვით.

ჩემულარელი ტუბერკულოზის მურნალობის მონიტორინგი და
აირველი რიგის მედიკამენტებით გამოწვეული გვერდითი მოვლენის მართვა

სქემა N1

ფილტვის ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევების მონიტორინგი
ბაქტერიოლოგიური გამოკვლევების მიხედვით
(ინტენსიური ფაზის პოლოს მგბ(–) შემთხვევებში)

მურნალობის თვეები					
1	2	3	4	5	6
[=====]	=====] ● მგბ(–)	-----	-----	----- ● თუ მგბ(+), ნაჩვენებია კულტურა და DST ^o	-----] ● თუ მგბ(+), ნაჩვენებია კულტურა და DST ^o

სქემა N2

ფილტვის ტუბერკულოზის ახალი შემთხვევების მონიტორინგი
ბაქტერიოლოგიური გამოკვლევების მიხედვით
(ინტენსიური ფაზის პოლოს მგბ(+) შემთხვევებში)

მურნალობის თვეები					
1	2	3	4	5	6
[=====]	=====] ● მგბ(+)	[----- ● თუ მგბ(+), ნაჩვენებია კულტურა და DST ^o	-----	----- ● მგბ(+) და მგბ(–) — როიც შემთხვევაში კეთდება კულტურა და DST ^o	-----] ● თუ მგბ(+), ნაჩვენებია კულტურა და DST ^o

აღნიშვნები სქემა N1-ისა და სქემა N2-ისთვის:

[=====] — მკურნალობის ინტენსიური ფაზა (HRZE); [-----] — გაგრძელების ფაზა (HR)

● — ნახველის ნაცხის გამოკვლევა; მგბ(+) — ნაცხდადებითი; მგბ(–) — ნაცხუარყოფითი

ა — გამოტოვეთ, თუ პაციენტი მგბ(–) იყო მკურნალობის დასაწყისში და მეორე თვის ბოლოს

ბ — მკურნალობის მეხუთე ან მეექვსე თვეს ნაცხის ან კულტურის პოზიტიურობის გამოვლენის შემთხვევაში მკურნალობა უშედეგოდ უნდა იქნეს მიჩნეული

- ▶ პირველი რიგის ტუბსაწინააღმდეგო მკურნალობაზე მყოფ ფილტვის ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტებს ნაცხის მიკროსკოპია უნდა ჩატარდეთ ინტენსიური ფაზის დასრულებისას.
- ▶ ახალ შემთხვევებში, თუ ინტენსიური ფაზის ბოლოს აღებული ნაცხი დადებითია, მესამე თვის ბოლოსაც უნდა ჩატარდეს ნაცხის მიკროსკოპია.
- ▶ ახალ შემთხვევებში, თუ მესამე თვის ბოლოს აღებული ნაცხი დადებითია, უნდა ჩატარდეს ნახველის კულტურა და წამლებისადმი გამძლეობის ტესტი.
- ▶ წარსულში ნამკურნალევ შემთხვევებში მკურნალობის მონიტორინგი უნდა ჩატარდეს ახალი შემთხვევების ანალოგიურად:
 - თუ ინტენსიური ფაზის ბოლოს აღებული ნაცხი დადებითია, მესამე თვის ბოლოსაც უნდა ჩატარდეს ნაცხის მიკროსკოპია.
 - თუ მესამე თვის ბოლოს აღებული ნაცხი დადებითია, უნდა ჩატარდეს ნახველის კულტურა და წამლებისადმი გამძლეობის ტესტი.

8.2. რეკომენდაციები რეგულარული ტურისტულობის გვერდითი მოვლენების სამართვად

ანტიტუბერკულოზური მკურნალობის პროცესში რეგულარულად შეაფასეთ და აღნუსხეთ მედიკამენტების ფონზე მოსალოდნელი გვერდითი მოვლენები.

ანტიტუბერკულოზური მედიკამენტების ფონზე აღმოცენებული გვერდითი მოვლენების მართვის-თვის იხელმძღვანელეთ ცხრილი N1-ით.

ჩემულარები ტურისტულობის მუნიციპალიტეტის მონიტორინგი და
კიბელი რიგის მიღებაში გამოწვეული გვერდითი მოვლენების მართვა

ცხრილი N1

აცილებერებულობურ მიღებაში გვერდითი მოვლენების და მათი მართვის გზები

გვერდითი მოვლენა	კასახსების ფარავი	მართვა
მოვარდი		შეცყლეს კასახსების ფარავის მიღება
კანები გამონაყარი	სტრატომისინი, იზონიაზილი, რიფამისინი, პირაზინაზილი	შეცყლეს ზუსაცინააღმდეგო მიღებაში გვერდითი მოვლენების და მათი მართვის გზები
სიკრუე/სიენის დაკვირვება (სახორცი გამორჩევების)	სტრატომისინი	შეცყლეს სტრატომისინი
თავგრძელება და ცისხაზიტი	სტრატომისინი	შეცყლეს სტრატომისინი
სიყვითლე, ჰეპატიტი	იზონიაზილი, რიფამისინი, პირაზინაზილი	შეცყლეს ზუსაცინააღმდეგო მიღებაში გვერდითი მოვლენების და მათი მართვის გზები
ქოფუზია (თუ სიყვითლეს ახლავს, ივარაული ლიკიდის გვევე უკმარისობა)	ზუსაცინააღმდეგო მიღებაში გვერდითი მოვლენის უმრავლესობა	შეცყლეს ზუსაცინააღმდეგო მიღებაში გვერდითი მოვლენების მიღება
მხალეობრივი გაუარისება	ეტამბუროლი	შეცყლეს ეტამბუროლი
შოკი, კურვული, თისკამლის მცვევე უკმარისობა	რიფამისინი	შეცყლეს რიფამისინი
შარდის შამბირებული გამოყოფა	სტრატომისინი	შეცყლეს სტრატომისინი

რეგულარული ტუბერკულოზის მკურნალობის მონიტორინგი და
პირველი რიგის მიღიკამოხებით გამოცვეული გვერდითი მოვლენების მართვა

მშენებელი		გაგრძელდეს უზანაერნალობობრივი, გადამოწმდეს დოზები
ანორექსია, გულისრევა, მუჭლის ტკივილი	იზონიაზილი, რიფამაცილი, პირაზინამილი	მიეცით თავალი საჭმლის მშენებელის უზაფასოთა ერთად ან ძილის წინ და უკრიით, გადაყლავოს წყლის მონიტორინგი; თუ სიმაგრემები დარჩა ან გაუარესდა, ან არის გამოსატული პირლაპირება ან სისხლდენის რაიმე ნივარე, გაუფასოთ გვირდითი მოვლენა როგორს მთავარი და მიღარული შესაბამისი კვალიფიკაციის სკოციალისტის
სახსრის ტკივილი	პირაზინამილი	ასირიის ან რომელიმე არასატერიტორიული ანთების სანინალობრივობრივი, კარაცეტამოლი
ხელვაზი ან ფეხვაზი ნეირს, დაბუჟვაზის ან ჩხვლეულის შეგრძნება	იზონიაზილი	პირიდოქსინი – 50-75 მმ დღეში
ქილიანობა	იზონიაზილი	მიეცით თავალი ქილის წინ
ფორმოზლისფერი/ ნითიალი გარდი	რიფამაცილი	მკურნალობის დაწყებამდე კასიონის ინფორმირება და ასენა, რომ ეს ნორმაა
გრიპის სინდრომი (სიცხვი, შავიცვერება, დატლილობა, თავის ტკივილი, ქვლების ტკივილი)	რიფამაცილის დღიგამოვაზითი დოზირება	გესვალით რიფამაცილის დღიგამოვაზითი მილება ყოველდღიურით

რეგულარული ტუბერკულოზის მკურნალობის მონიტორინგი და
აირველი რიჩის მედიკამენტოზით გამოვლენი გვერდითი მოვლენას მართვა

9. მოსალოდნელი შალეგაბი

პროტოკოლის დანერგვის შედეგად მოსალოდნელია რეგულარული ტუბერკულოზის სტანდარტული ბაქტერიოლოგიური მონიტორინგისა და გვერდითი მოვლენების მართვის ხარისხის გაუმჯობესება და ამ გზით მკურნალობის წარუმატებელი გამოსავლის, მათ შორის — შეწყვეტილი მკურნალობის მაჩვენებლის შემცირება.

10. აუდიტის პრიცერიუმები

- ▶ ფილტვის რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთა რაოდენობა და იმ პაციენტთა წილი (%), ვისაც ინტენსიური ფაზის ბოლოს ჩატარდა ნახველის ბაქტერიოლოგიური მონიტორინგისა და გვერდითი მოვლენების მართვის ხარისხის გაუმჯობესება;
- ▶ ფილტვის რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთა რაოდენობა და იმ პაციენტთა წილი (%), ვისაც ინტენსიური ფაზის ბოლოს აღირიცხა მგბ(+) შედეგი და ბაქტერიოლოგიური მონიტორინგისა და მეზუთე თვეს;
- ▶ ფილტვის რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთა რაოდენობა და იმ პაციენტთა წილი (%), ვისაც მკურნალობის მეზუთე თვეს აღირიცხა მგბ(+) შედეგი და ჩატარდა კულტურალური გამოკვლევა და DST;
- ▶ ფილტვის რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთა რაოდენობა და იმ პაციენტთა წილი (%), ვისაც მკურნალობის მეექვსე თვეს ჩატარდა ბაქტერიოლოგიური გამოკვლევა და DST;
- ▶ ფილტვის რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთა რაოდენობა და იმ პაციენტთა წილი (%), ვისაც განუვითარდა სერიოზული გვერდითი მოვლენები;
- ▶ ფილტვის რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთა რაოდენობა და იმ პაციენტთა წილი (%), ვისაც მკურნალობა წარმატებით დასრულდა;
- ▶ რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთა რაოდენობა და იმ პაციენტთა წილი (%), ვისაც მკურნალობა უშედეგოდ დასრულდა;
- ▶ ფილტვის რეგულარული ტუბერკულოზით დაავადებულ პაციენტთა რაოდენობა და იმ პაციენტთა წილი (%), ვისაც მკურნალობა შეწყდა.

რეგულარული ტუბერკულოზის მკურნალობის მონიტორინგი და
აირველი რიგის მიღიკამოხიერით გამოცვეული გვერდითი მოვლენების მართვა

11. პროტოკოლის გადახელვის ვალები

პროტოკოლის გადახელვა მოხდება 2 წლის ვადაში, წყარო გაიდლაინის გადახელვის შემთხვევაში — უფრო ადრე.

12. პროტოკოლის დანერგვისთვის საჭირო რესურსები

პროტოკოლის დანერგვისთვის საჭირო რესურსები იხილეთ დანართ N1-ში.

13. რეკომენდაციები ალგილობრივ დონეზე პროტოკოლის აღაუგირებისთვის

ადგილობრივ დონეზე შესაძლებელია დაზუსტდეს, რომელი რა ფუნქციებს შეასრულებს დანართ N1-ში მითითებული ადამიანური რესურსებიდან. შეიძლება ფუნქციების განაწილება, რამდენადაც ამის საშუალებას იძლევა სპეციალისტის პროფესიული კომპეტენცია. მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების ნაწილი ასევე შეიძლება დაზუსტდეს, თუ საჭირო გახდა ტუბერკულოზის მონიტორინგისთვის კვლევის არსებული სისტემების გაფართოება ან ახალი მეთოდოლოგიის დანერგვა.

ჩემული ტურისტულობის მართვის მონიტორინგი და
კიბელი რიგის მიღებაში გამოვიდეს გვერდითი მოვლენის მართვა

ლანართი №1 აღმიანური და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი

რესურსი	ფუნქციები/მნიშვნელობა	ზოგადი
ადამიანი		
ფოტოგრაფი; მკანარეს ეპიზოდი; თერაპევტი; მცხოვრილისტი და სხვა*	სიმამართვისა და ინიციატივის მოხდების აუზის მონიტორინგი; გვერდითი მოვლენის გამოვლენასა მართვა; გაძლიერებული მონიტორინგის უზრუნველყოფა სტაციონარის შესაბამისად	*გვერდითი მოვლენის ხასიათისაც გამომდინარე, გვესაკლია საჭირო გახდეს პროცესში სხვადასხვა ვიზრო ცენტრის მოვლენის ეპიზოდის ჩართვა
ფოტოგრაფი ეპიზოდი ან ეპთანი; ფილტვების მასალის გამოყენებისას – შესაბამისი დარჩის ცენტრისადმისტი	ნახველის ან სხვა აათოლობისას მასალის შეგროვება	
ლაბორატიო	მონიტორინგით გათვალისწინებული გაძლიერებული მინიჭებულების დაგროვები	
მარჯვენა/აღმიანისტრატორი	პროცედურების დანერგვის ხელშეწყობა; დანერგვაზე მეთვალყურეობა; აუდიტის ჩატარება და შემოგვიანევის ანალიზი	
მატერიალურ-ტექნიკური		
ტურისტულობის დიაგნოსტიკის ხარისხით უზრუნველყოფილი ლაბორატორია	ტურისტულობის ლაბორატორიული დიაგნოსტიკისთვის საჭირო სივრცე/ინფრასტრუქტურა და შესაბამისი აღმუნილობა	ლაბორატორიის დონის მიხედვით ფუნქცია და მოთხოვები განსხვავდება
გვერდითი მოვლენის სამკურნალო მიღებაში	გვერდითი რიგის მიღებაში გამოვიდეს გვერდითი მოვლენის სიმამართვის მართვა	სავალდებულო
კაშივების საგანვითლებლო მასალები	კაშივების ინფორმირება	